

PREDČASNO SILIRANJE KORUZE ZARADI SUŠE – PRAKTIČNA PRIPOROČILA

Suša je ustavila rast koruze. Rastline se sušijo, storži so slabo razviti ali jih skoraj ni. Nadaljnje čakanje praviloma ne poveča pridelka ali škroba, poveča pa sušino, oteži tlačenje in zmanjša kakovost silaže. Odločitev o spravi naj temelji predvsem na sušini cele rastline.

TL 233/2026

1. KDAJ SE ODLOČIMO ZA SILIRANJE?

- Rastline so prenehale rasti.
- Sušenje se širi od spodnjih proti zgornjim listom.
- Steblo izgublja vlago.
- Storži so majhni, slabo oplojeni ali jih skoraj ni.
- V naslednjih dneh ni napovedanih obilnejših padavin (30–50 mm), ki bi lahko ponovno spodbudile rast.

Pri sušno poškodovani koruzi mlečna črta na zrnu ni zanesljiv pokazatelj, saj storžev pogosto ni. Odločitev temeljimo na sušini cele rastline.

2. DOLOČITEV SUŠINE

Za pravilno odločitev določimo sušino cele rastline.

- Odvzamemo 8–10 rastlin z različnih delov njive.
- Rastline narežemo na približno 2–3 cm dolge delce (npr. s silokombajnom pri majhnih količinah, z vrtno seklanico, z nožem ali škarjami).
- Dobro premešamo.
- Homogeni vzorec je tak, ko so deli stebel, listov in morebitnih storžev enakomerno zastopani v celotni masi.
- Iz homogenega vzorca odvzamemo podvzorec za sušenje.

Optimalna sušina za siliranje:
32–35 % SS (v normalnih razmerah)
do 37 % SS pri hibridih stay-green

Pri sušini nad 38–40 % SS se koruza težje in slabše potlači, poveča se nevarnost segrevanja ter izgube hranil.

3. KAKO DOLOČIMO SUŠINO?

A. MIKROVALOVNA PEČICA

- vzorec: 50–100 g
- moč: približno 400 W
- čas: približno 10 minut
- nato po 1–2 minuti do konstantne mase

Vzorec ves čas spremljamo.

Ne sme potemneti ali se zažgati.

B. VROČOZRAČNI CVRTNIK

- vzorec: približno 100 g
- temperatura: 160 °C
- čas: približno 20 minut

Med sušenjem večkrat preverimo maso.

C. SUŠILNA PEČICA

- vzorec: do 1000 g (večja količina – večja površina sušenja)
- temperatura: približno 60 °C do konstantne mase ali
- temperatura: 103–105 °C (laboratorijska metoda) do konstantne mase

4. IZRAČUN SUŠINE

Vzorec stehamo pred sušenjem in po sušenju do konstantne mase.

$Sušina (\%) = \frac{\text{masa po sušenju}}{\text{masa pred sušenjem}} \times 100$

Primer:

- masa pred sušenjem = 200 g
- masa po sušenju = 68 g

$Sušina = \frac{68}{200} \times 100 = 34 \%$

Meritev ponovimo, če pri naslednjem sušenju masa še upada.

5. SILIRANJE – KLJUČNI UKREPI

- primerna dolžina rezi (8–12 mm),
- temeljito potlačenje,
- hitro prekrivanje silosa,
- preprečevanje vdora zraka,
- brez nepotrebnega prekinjanja sprava.

Pri letošnji koruzi bo kakovost siliranja pogosto pomembnejša od količine pridelka.

6. UPORABA SILIRNIH DODATKOV

Letošnja od suše prizadeta koruza ima manj sladkorjev, je težje stisljiva in bolj nagnjena k segrevanju po odprtju silosa.

Uporaba kakovostnega bakterijskega dodatka je zato še posebej priporočljiva.

A. KORUZA Z NORMALNO SUŠINO (30–35 % SS)

→ priporočamo homofermentativne bakterijske dodatke za hitro znižanje pH in dobro fermentacijo.

B. BOLJ SUHA KORUZA (>35–37 % SS)

→ priporočamo dodatke, ki poleg hitre fermentacije izboljšajo aerobno stabilnost in zmanjšujejo segrevanje silaže (npr. pripravki z bakterijo *Lentilactobacillus buchneri*).

Med kakovostnejšimi programi so:

- Alltech Egalis (Rapid, Stability)
- Schaumann Bonsilage
- Josera Silostar
- Pioneer (Corteva) 11A44
- Biomin BONSILAGE FIT G

Izbira dodatka naj bo prilagojena sušini, načinu sprava in pričakovanim tveganjem.

7. 5 HITRIH KORAKOV PRED ODLOČITVIJO ZA SILIRANJE

1	Ali rastline še rastejo ali je rast ustavljena?
2	Ali so storži normalno razviti ali jih skoraj ni?
3	Kakšna je sušina cele rastline (cilj 32–35 % SS)?
4	Ali je napovedan dež, ki bi lahko ponovno spodbudil rast (30–50 mm)?
5	Ali imam pripravljen ustrezen silirni dodatek?

KLJUČNO SPOROČILO

Če je rast koruze zaradi suše zaključena in so storži slabo razviti ali jih skoraj ni, z nadaljnjm čakanjem praviloma ne bomo pridobili več škroba.

Veliko pomembneje je, da koruzo pripravimo ob ustrezni sušini, jo dobro stisnemo, pravilno pokrijemo in po potrebi uporabimo kakovosten silirni dodatek. Tako bomo ohranili največ hranilne vrednosti in zmanjšali izgube med siliranjem.